

ИЗМЕРВАНЕ НА ТЕМПЕРАТУРА С ТЕРМОДВОЙКА**Методически указания**

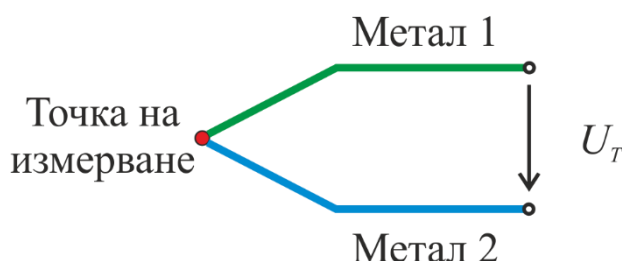
Целта на упражнението е учениците да разберат принципа на действие на термодвойка.

1. Използвани виртуални уреди

Уред	Брой
Лабораторен термошкаф с вградена термодвойка	1
Цифров измервателен уред (мултицет)	1

2. Теоретична постановка

Термодвойка е един от елементите използван за измерване на температура. Нейният принцип на действие се основава на използване на два проводника от различен метал, съединени в обща точка (Фиг. 1). Изменението на температурата на общата точка предизвиква генериране на електродвижещо напрежение U_T в другия край на проводниците.

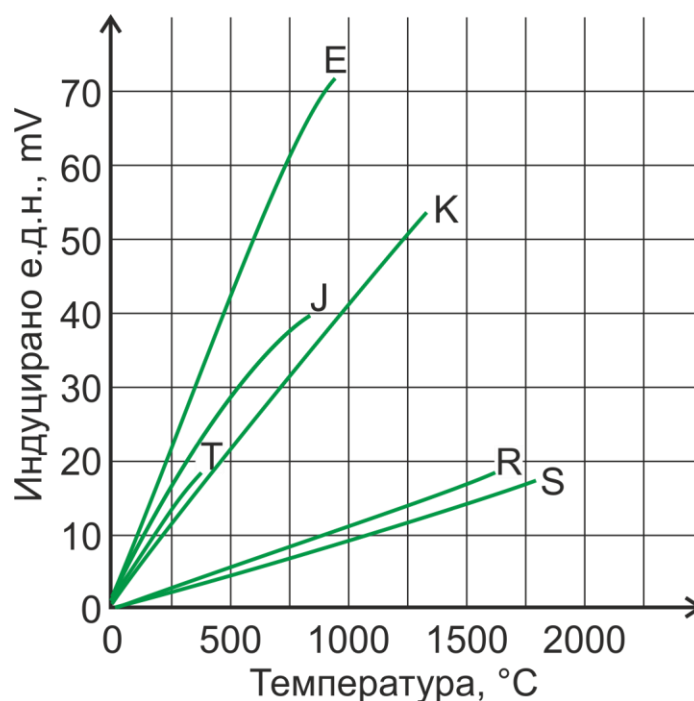
Фиг. 1. Принцилна схема на термодвойка

За изработване на термодвойки се използват различни метали (Табл. 1). Те се характеризират с различни температурни обхвати.

Таблица 1.

Тип	Използвани метали	Температурен диапазон, °C
E	Хромел – Константан	-100 ... 700
J	Желязо – Константан	-200 ... 400
K	Хромел – Алумел	-200 ... 1000
T	Мед - Константан	-200 ... 400
R	Платинародий (13% Rh) - Платина	0 ... 1300
S	Платинародий (10% Rh) - Платина	0 ... 1300

Термодвойките се характеризират със сравнително линейна температурна зависимост на индуцираното е.д.н. (Фиг. 2).

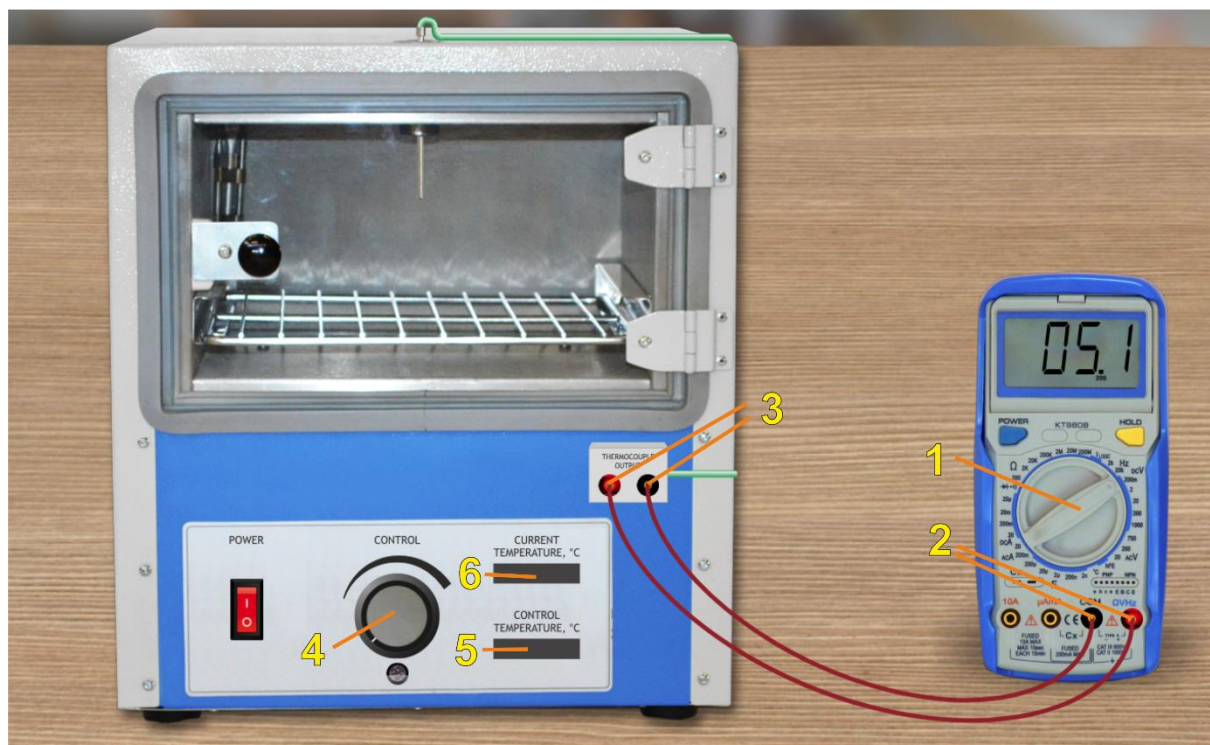
Фиг. 2. Зависимост на индуцираното е.д.н. от температурата за различни типове термодвойки

3. Задачи за изпълнение

Задача 1. Да се изследва температурната зависимост на индуцираното е.д.н. на термодвойка от тип E.

Стъпка 1. Да се свърже милivolтметърът към изходните клеми на термодвойката. Това би могло да стане по начина, показан на Фиг. 3.

Забележка 1: За да се свържат две клеми, трябва да се натисне левия бутон на мишката върху едната от тях и да се завлече до втората.

Фиг. 3. Примерно свързване на виртуалните уреди:

- 1 – превключвател на обхват; 2 – клеми за измерване на напрежение;
- 3 – клеми на термодвойката; 4 – потенциометър за настройка на температура;
- 5 – индикатор за температурно задание; 6 – индикатор за текуща температура

Стъпка 2. Да се включат мултицета и лабораторния термошкаф чрез натискане на бутоните **Power**. Измервателният уред да се превключи в режим за измерване на напрежение с обхват 200 mV.

Стъпка 3. Да се изследва температурната зависимост на индуцираното е.д.н. от термодвойката.

- Да се начертае табл. 2;
- За всяка температура от таблицата да се:
  - зададе посочената температура чрез потенциометъра на лабораторния термошкаф;

- изчака установяване на съответната температура T ;
- отчете и запише индуцираното е.д.н. U_T от термодвойката.
- Да се начерта графично зависимостта на индуцираното е.д.н. $U_{Th.Cpl}$ от температурата T .

Таблица 2.

Температура, °C	Индуцирано е.д.н., mV
30	
40	
50	
60	
70	
80	
90	
100	
110	

4. Контролни въпроси

1. Обяснете принципа на действие на термодвойка!
2. Как зависи индуцираното е.д.н. на термодвойка от температурата?
3. Посочете температурните обхвати на някои типове термодвойки.
4. Каква е стойността на индуцираното е.д.н. от термодвойка тип E, при температура 150 °C?

Литература

[1]. Учебник.